

بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش ناکارآمد ویسمن و بک و رابطه آن با مقیاس

کمالگرایی هیل

صدیقه طلایی^۱، مرجان جعفری روشن^۲

چکیده

مقدمه: این پژوهش با هدف بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) و رابطه آن با مقیاس کمالگرایی هیل در افراد ساکن شهر تهران انجام گردیده است. **هدف:** این پژوهش به روش نمونه گیری در دسترس انجام شده است. نمونه آماری مشتمل بر 500 نفر (۲۵۰ نفر مرد و ۲۵۰ نفر زن) از افراد ساکن در چهار منطقه (شمال، شرق، غرب و جنوب) شهر تهران می باشند که به دو پرسشنامه نگرش های ناکارآمد (DAS-40) ویسمن و بک و کمال گرایی هیل پاسخ دادند. **یافته ها:** آزمون مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-40) برای سنجش نگرش ها و باورهای غیر منطقی افراد مناسب بوده است. هفت عامل از راه تحلیل عاملی شناسایی شد: کمال گرایی در زمینه نگاه دیگران، ارزشمندی خود در نگاه دیگران، کمال گرایی در زمینه معیارهای شخصی، وابستگی به نظر دیگران، وابستگی افراطی به دیگران و عدم کمال گرایی می باشد. اعتبار پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برآورد گردید، اعتبار کل پرسشنامه ($\alpha = 0/839$) بدست آمد و اعتبار زیر مقیاس های پرسشنامه به ترتیب، کمال گرایی در زمینه نگاه دیگران ($\alpha = 0/809$)، ارزشمندی خود از نگاه دیگران ($\alpha = 0/700$)، کمال گرایی در زمینه معیارهای شخصی ($\alpha = 0/665$)، وابستگی به نظر دیگران ($\alpha = 0/631$)، وابستگی افراطی به دیگران ($\alpha = 0/607$)، تلاش برای عالی بودن در نگاه دیگران ($\alpha = 0/528$) و عدم کمال گرایی ($\alpha = 0/336$) بدست آمد. **نتیجه گیری:** نتایج نشان داد که نسخه ۴۰ عبارتی مقیاس نگرش های ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) واجد شرایط لازم برای تشخیص نگرش های ناکارآمد افراد به طور کمی و کیفی می باشد. **کلیدواژه ها:** نگرش ناکارآمد (DA)، کمالگرایی هیل، ساختارعاملی

^۱ کارشناس ارشد سنجش و اندازه گیری (روانشنجی)، گروه روانسنجی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی (نویسنده مسئول)

^۲ استاد، گروه روانشناسی اجتماعی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه

نگرش های ناکارآمد (DA)^۳ نقش کلیدی در توسعه و پیش آگهی افسردگی ایفا می کنند که هم به عنوان عامل زمینه ساز در شروع دوره های افسردگی به صورت مستقیم و هم به عنوان یک عامل آسیب پذیری تحت شرایط فشارزای محیطی تلقی می شوند (پانگ وانگ^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). یکی از بهترین تست هایی که برای سنجش میزان نگرش افراد مطرح می باشد، مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS) که توسط ویسمن و بک^۵ (۱۹۷۸) ساخته شده است، می باشد. با توجه به اهمیت نگرش ناکارآمد (DA)، یک بار تست نگرش ناکارآمد (DAS-26) در ایران بر روی بیماران دارای اختلال خلقی اعتباریابی و ویژگی های روانسنجی آن توسط ابراهیمی و موسوی در سال (۱۳۹۱) و یک بار هم بر روی کودکان ۷ تا ۱۸ ساله مبتلا به اختلال افسردگی توسط نیکبخت و همکاران در سال (۱۳۹۱) بررسی شده است. از این رو برای سنجش چنین موضوعی نیاز به ابزار یا ابزارهایی برای ارزیابی نمونه های ایرانی خواهیم داشت. اگر بخواهیم نگرش های ناکارآمد را در یک جمله تعریف کنیم می توانیم بگوییم که نگرش های ناکارآمد، نگرش ها و باورهایی هستند که فرد را مستعد آشفتگی روانی می کنند (کوبی، ریف و گلوبوسکی^۶، ۲۰۱۷). اوتانی، سوزوکی، ماتسوموتو و شیراتا^۷ (۲۰۱۸)، بر این عقیده اند که نظریه شناختی نقش اساسی در باورهای اصلی منفی و مثبت در مورد خود دارد و می تواند با نگرش های ناکارآمد که مستعدکننده افسردگی است ارتباط داشته باشد. بنابراین نتایج پژوهشی که انجام داده اند به این صورت است که باورهای اصلی منفی خود^۸ زمینه ساز انواع نگرش های ناکارآمد بوده است، درحالی که باورهای اصلی مثبت با نگرش های ناکارآمد که مرتبط با خودکنترلی و موفقیت است، ارتباط نزدیک دارد. نگرش های ناکارآمد موجب احساس بی کنترلی و بدبینی در افراد می شود. درمقابل، افرادی که دارای منبع کنترل خوبی هستند نسبت به امور، احساس خوش بینی بیشتری نشان می دهند و از سلامت روان بهتری برخوردارند (کوئین، سان، وانگ، لو، دانگ و سانگ^۹، ۲۰۲۰). مطالعات انجام شده در رابطه با نقش الگوی آسیب پذیری-استرس در بروز نشانه های افسردگی بر روی جوانان، نشان می دهد که نگرش های ناکارآمد باید از آستانه خاصی فراتر رود تا آسیب پذیری را در علائم افسردگی جوانان ایجاد کند (مایزر و اسسر^{۱۰}، ۲۰۱۷). مقیاس نگرش ناکارآمد (DAS)، توسط ویسمن و بک (۱۹۷۸) بر مبنای نظریه بک در مورد محتوای ساختار شناختی در افسردگی تهیه شده است. این مقیاس از ۴ خرده مقیاس، موفقیت-کمال طلبی، نیاز به تأیید دیگران، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب پذیری-ارزشیابی عملکرد می باشد. در این مقیاس پاسخ دهنده میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر عبارت روی یک مقیاس ۷ درجه ای لیکرت مشخص می نماید. با توجه به اینکه، نسخه ترکی^{۱۱} و کوتاه (DAS-۹) که توسط کایا، چان، بریکهام، آلن، ساری، شانال و توپال (۲۰۱۹) انجام گرفته و ویژگی های روانسنجی نگرش های ناکارآمد دانشجویان را براساس رویکرد شناختی بک (۲۰۰۴) ارزیابی می کند، یک ساختار دوعاملی: ۱- افکار شخصی/درونی ۲-افکار ناکارآمد که شامل افراد دیگر و دنیای خارج می باشد، از آن استخراج شد. همسانی درونی آن به روش آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.81$) می باشد. همچنین نتایج همبستگی بین سن دانشجویان و نگرش های ناکارآمد ($r = 0.20, p < 0.01$) بدست آمد که مثبت و معنی دار بودند. در مطالعه روگزر، پارک، ایسکس، کلین، سیلوا، هوپل و

3. Dysfunctional Attitudes

4. Pang wang

5. weisman & beck

6. kobe, Reef & Glombowski

7. Otani, Suzuki, Matsumoto and Shirata

8. self

9. Quin, Sun, Wang, Lu, Dong and Sang

10. Miser and Asser

11. Turkish

12. Kaya, Chan, Brickham, Allen, Sari, Chanel and Topal

کوری^{۱۳} (۲۰۰۹) که براساس رویکرد شناختی بک (۱۹۷۸) صورت گرفته، ویژگی های روانسنجی نگرش های ناکارآمد و ساختار عاملی بر روی نمونه ای از نوجوانان زن و مرد (۱۲ تا ۱۷ سال) با اختلال افسردگی اساسی مورد بررسی قرار گرفت. بررسی ها نشان داد مقیاس DAS-۹ از همسانی درونی بالا ($\alpha = 0.93$) برخوردار است. تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که بین خرده مقیاس های "کمال گرایی" و "نیاز به تأیید اجتماعی" رابطه معناداری وجود دارد. بنابراین مقیاس نگرش های ناکارآمد و خرده مقیاس های آن می تواند ارزیابی نوجوانان افسرده بالینی را پشتیبانی کند.

در پژوهش باتماز و اوزدل^{۱۴} (۲۰۱۶) تحت عنوان ویژگی های روانسنجی فرم اصلاح شده نسخه ترکی مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-۴۰)، بر روی نمونه بیماران مبتلا به افسردگی مورد بررسی قرار گرفت. پس از انجام تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، دو عامل زیر از مقیاس تجدید نظر شده نگرش های ناکارآمد نشان داده شد: ۱- کمال گرایی-موفقیت ۲- نیاز به تأیید-وابستگی. همچنین بررسی ها نشان داد این مقیاس همسانی درونی ($\alpha = 0.83$) مطلوب و ارتباط بیشتری با پرسشنامه افسردگی بک ($r = 0.37$) و پرسشنامه افکار خودکار منفی^{۱۵} ($r = 0.28$) دارد.

در پژوهش نیکبخت و همکاران (۱۳۹۱)، تحت عنوان بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-C) بر روی کودکان ۷ تا ۱۸ ساله مبتلا به اختلال افسردگی انجام گرفت. با انجام تحلیل عاملی اکتشافی ۴ عامل از این مقیاس استخراج شد که شامل: ۱- ارزشیابی-موفقیت ۲- کمال طلبی-تأییدخواهی ۳- نگرش به خود و عملکرد ۴- مهر طلبی-وابستگی می باشد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۷۴۴ بدست آمد. نتایج همبستگی دورشته ای نقطه ای این مقیاس برابر بود با $p < 0.01$.

مرور مبانی نظری فوق نشان می دهد که مقیاس نگرش های ناکارآمد با متغیر کمال گرایی می تواند رابطه داشته باشد. کمال گرایی^{۱۶} یک ویژگی شخصیتی چند بعدی است که با تلاش برای بی عیب و نقص بودن و تنظیم استانداردهای عملکرد بسیار بالا همراه با ارزیابی بیش از حد انتقادی از رفتار فرد مشخص می شود (استوبر^{۱۷}، ۲۰۱۸).

حال با عنایت به مطالب عنوان شده مبنی بر بررسی ویژگی های روانسنجی نگرش های ناکارآمد و رابطه آن با کمالگرایی، پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سوالات است:

- آیا مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-40) از روایی سازه برخوردار است؟

- همسانی درونی مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-40) چگونه است؟

- آیا بین مقیاس نگرش های ناکارآمد ویسمن و بک^{۱۸} (DAS-40) و خرده مقیاس های آن و کمال گرایی هیل^{۱۹} و خرده مقیاس هایش رابطه وجود دارد؟

روش های تحلیلی مقیاس ها:

روش پژوهش حاضر به لحاظ هدف، جزء تحقیقات کاربردی و به لحاظ روش، یک روش توصیفی-اکتشافی می باشد. جامعه آماری آن شامل افراد ساکن شهر تهران از چهار منطقه (شمال، شرق، غرب و جنوب) در بازه زمانی سه ماهه آخر سال ۱۳۹۴ بودند. تعداد ۵۰۰ نفر به روش نمونه گیری دردسترس انتخاب و ارزیابی شدند. ۲۵۰ نفر از پاسخگویان، زن و ۲۵۰ نفر مرد بودند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه های نگرش ناکارآمد ویسمن و بک (۱۹۷۸) و کمالگرایی هیل می باشد.

برای گردآوری داده های این پژوهش ابزارهای زیر به کار برده شد:

پرسشنامه مقیاس نگرش های ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40):^{۲۰}

13 . Rogers, Park, Essex, Klein, Silva, Hoyle and Curry

14 . Batmaz and Ozdel

15 . negative automatic thoughts

16 . perfectionism

17 . Stober

18 . weisman & beck

19 .Hill

این پرسشنامه به منظور سنجش میزان نگرش ناکارآمد افراد و بر مبنای پرسشنامه اصلی ویسمن و بک (۱۹۷۸) ساخته شده است و مقیاس نگرش های ناکارآمد دارای ۴۰ عبارت و ۲ زیر مقیاس می باشد که آزمودنی بر اساس مقیاس لیکرت ۷ درجه ای به آن پاسخ می دهد و نمره بین ۲۶ تا ۱۸۲ را کسب می کند و کسانی که نمره بالای ۸۲ در این مقیاس دارند به عنوان افراد پر خطر از لحاظ آسیب پذیری شناختی تلقی می شوند. این مقیاس دارای دو خرده مقیاس زیر بنایی شامل: ۱- کمال طلبی و ۲- نیاز به تایید دیگران می باشد. نتایج مربوط به بررسی پایایی در پژوهش ابراهیمی و موسوی (۱۳۹۱)، نشان می دهد که همسانی درونی سوالات نسخه ۲۶ سوالی DAS از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۲ بدست آمد که بسیار مطلوب و قوی تر از نسخه ۴۰ سوالی بوده و نسبت به آلفای کرونباخ چیکوتا و استیلز^{۲۱} (۲۰۰۴) که $\alpha=0.85$ و ویچ و همکاران^{۲۲} (۲۰۰۳) $\alpha=0.86$ مطلوب تر است. با توجه به نقش مقیاس نگرش های ناکارآمد، روایی سازه DAS-40 از طریق همبستگی آن با نمرات کل و خرده مقیاس های کمالگرایی هیل تعیین شد. ضریب همبستگی پیرسون در سطح ۰/۹۹ اطمینان بین خرده مقیاس های DAS-40 و خرده مقیاس های کمال گرایی هیل معنی دار بودند.

پرسشنامه کمال گرایی هیل^{۲۳}: پرسشنامه کمال گرایی با عنوان "سیاهه کمال گرایی هیل" توسط هیل و همکاران (۲۰۰۴) انجام شده و مقیاسی برای سنجش ابعاد گوناگون کمال گرایی که اغلب رویکردهای قبلی نسبت به کمال گرایی را در بر می گیرد. **روایی مقیاس:** برای بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی به شیوه تحلیل مؤلفه های اصلی با چرخش واریماکس سیاهه کمال گرایی هیل استفاده شد و نتایج حاکی از وجود ۶ عامل: (احساسات بین فردی، تلاش برای عالی بودن، نظم و سازماندهی، ادراک فشار از طرف والدین، هدفمندی و استانداردهای بالا برای دیگران) در نسخه فارسی سیاهه کمال گرایی می باشد. **اعتبار مقیاس:** به منظور اعتباریابی این مجموعه از روش برآورد ضریب آلفای کرونباخ و باز آزمایی استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ کل مجموعه که شاخصی برای اعتبار پرسشنامه است برابر با ۰/۹۲۶ محاسبه شد و مقدار ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده بین دو بار اجرا برابر ۰/۷۳۶ بود. این مقدار در سطح کمتر از ۰/۰۰۱ از لحاظ آماری معنادار بوده است.

نحوه اجرای پرسشنامه ها:

اجرای این پرسشنامه ها به صورت فردی می باشد. نحوه توزیع و جمع آوری پرسشنامه ها بدین صورت که در هر چهار منطقه از شهر تهران تعداد ۱۵۰ پرسشنامه که مجموعاً ۶۰۰ عدد می باشد توزیع گردید (به علت اینکه ممکن است تعدادی از نمونه ها پرسشنامه ها را گم کرده و یا پاسخ نداده باشند تعداد بیشتری در نظر گرفته شده است). با توجه به عدم تحویل یا عدم تکمیل پرسشنامه ها به صورت کامل توسط افراد حدود ۱۲۵ عدد در هر منطقه معتبر، ارزیابی شد. تعداد دقیق آن در شمال تهران (منطقه ۱) ۱۲۶ نفر، در شرق (منطقه ۱۳) ۱۲۴ نفر، در غرب (منطقه ۱۹) ۱۲۵ نفر و در جنوب تهران (منطقه ۲۱) ۱۲۵ نفر بودند. پژوهشگر با انتخاب هر محله به درب منزل افراد مراجعه می کرد و با معرفی و خود و عنوان پژوهش، پرسشنامه ها را جهت پاسخگویی به آنان تحویل می داد. هر فردی به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه باید به سوالات پاسخ می داد. هر چند سوالات زیاد بودند افراد در برابر آن کمی مقاومت نشان دادند اما پژوهشگر اعتماد آن ها را از بابت این سوالات و حفظ اصل رازداری برای پاسخ به این سوالات به خود جلب کرد و نمونه ها با ایشان همکاری نمودند.

بحث و نتیجه گیری:

پژوهش حاضر تحت عنوان بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) و رابطه آن با پرسشنامه کمالگرایی هیل در مورد افراد شهر تهران معتبر و مناسب بوده است. بدین منظور سوالات زیر مطرح می باشد:

18. Wiseman & Beck's Dysfunctional Attitude Scale Questionnaire

21 . Chikota and Steels

22 . Witch et al

23 . Hill Perfectionism Questionnaire

۱- آیا مقیاس نگرش ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) از روایی سازه برخوردار است؟ برای تعیین روایی سازه این مقیاس روش های گوناگونی وجود دارد که یکی از آن ها روش تحلیل عاملی است. تحلیل عاملی اصطلاحی است برای رواسازی و کاهش داده ها. این روش دسته بزرگی از متغیر ها را در بر می دارد و به دنبال راهی برای کاهش یا خلاصه کردن آن ها با استفاده از یک دسته کوچک تر عوامل یا مولفه ها می گردد. بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) نشان داد روایی سازه این مقیاس به روش چرخه واریانس به منظور تفسیر بارهای عاملی برابر با ۰/۸۵۳ می باشد همچنین مقدار آزمون کرویت بارتلت ۳۲۶۸/۰۷۶ بدست آمده است. بنابراین تحلیل عاملی اکتشافی ۷ عامل اصلی و مهم را که عبارتست از: عامل ۱- کمالگرایی در زمینه نگاه دیگران عامل ۲- ارزشمندی خود از نگاه دیگران عامل ۳- کمالگرایی در زمینه معیارهای شخصی عامل ۴- وابستگی به نظر دیگران عامل ۵- وابستگی افراطی به نظر دیگران عامل ۶- تلاش برای عالی بودن در نگاه دیگران عامل ۷- عدم کمالگرایی، می باشد و واریانس مشترک آن را در حدود ۵۴/۱۳۷ درصد تبیین می کند. با روش تحلیل عاملی ۷ عامل بررسی شد که شباهت نزدیکی داشته با یافته های مطالعات کایا، چان، بریکهام، آلن، ساری، شانال و توپال (۲۰۱۹) در نسخه ترکی مقیاس (DAS-9) بر روی دانشجویان که ۲ عامل: ۱- افکار شخصی-درونی ۲- افکار ناکارآمد افراد دیگر و دنیای خارج، و نیز پژوهش باتماز و اوزدل (۲۰۱۶) در نسخه ترکی فرم تجدید نظر شده مقیاس نگرش ناکارآمد (DAS-40) که بر روی بیماران مبتلا به افسردگی اساسی با ۲ عامل: ۱- کمالگرایی-موفقیت ۲- نیاز به تایید-وابستگی و هم در پژوهش نیکبخت و همکاران (۲۰۱۲) بر روی کودکان ۷ تا ۱۸ سال مبتلا به اختلال افسردگی که ۴ عامل: ۱- ارزشیابی-موفقیت ۲- کمال طلبی-تاییدخواهی ۳- نگرش به خود و عملکرد ۴- مهر طلبی-وابستگی بدست آمد.

جدول ۱. مقدار کایزر-مایر-اولکین و آزمون کرویت بارتلت

اندازه گیری کفایت نمونه گیری توسط	
روش کایزر-مایر-اولکین	۰.۸۵۳
آزمون کرویت بارتلت مربع کای	۳۲۶۸.۰۷۶
درجه آزادی	۳۵۱
سطح معناداری	...

جدول ۲. مقادیر ویژه و بارهای عاملی اولیه استخراج شده و چرخش یافته با روش عامل یابی محور اصلی

مولفه	مقادیر ویژه اولیه			مجموع بارهای اولیه استخراج شده			مجموع بارهای اولیه چرخش یافته		
	کل	درصد از	درصد تجمعی	کل	درصد از	درصد تجمعی	کل	درصد از	درصد تجمعی
۱	۵.۸۲۵	۲۱.۵۷۳	۲۱.۵۷۳	۵.۸۲۵	۲۱.۵۷۳	۲۱.۵۷۳	۳.۴۳۷	۱۲.۷۳۰	۱۲.۷۳۰
۲	۲.۳۶۸	۸.۷۶۹	۳۰.۳۴۲	۲.۳۶۸	۸.۷۶۹	۳۰.۳۴۲	۲.۱۴۶	۷.۹۴۶	۲۰.۶۷۷
۳	۱.۵۸۱	۵.۸۵۴	۳۶.۱۹۶	۱.۵۸۱	۵.۸۵۴	۳۶.۱۹۶	۲.۰۷۲	۷.۶۷۳	۲۸.۳۴۹
۴	۱.۳۷۹	۵.۱۰۷	۴۱.۳۰۳	۱.۳۷۹	۵.۱۰۷	۴۱.۳۰۳	۲.۰۲۴	۷.۴۹۷	۳۵.۸۴۶
۵	۱.۱۹۴	۴.۴۲۲	۴۵.۷۲۵	۱.۱۹۴	۴.۴۲۲	۴۵.۷۲۵	۱.۸۴۷	۶.۸۴۲	۴۲.۶۸۸
۶	۱.۱۵۸	۴.۲۸۹	۵۰.۰۱۴	۱.۱۵۸	۴.۲۸۹	۵۰.۰۱۴	۱.۶۲۱	۶.۰۰۳	۴۸.۶۹۱
۷	۱.۱۱۳	۴.۱۲۳	۵۴.۱۳۷	۱.۱۱۳	۴.۱۲۳	۵۴.۱۳۷	۱.۴۷۰	۵.۴۴۶	۵۴.۱۳۷

جدول ۳. بارهای عاملی هر یک از عامل ها بر روی سؤالات مربوطه آن عامل

عوامل							سؤالات
عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵	عامل ۶	عامل ۷	

						۷۹۶	۹-اگر من بخوبی دیگران در کارها موفق نشوم به این معنی است که انسان حقیری هستم.
						۷۵۲	۱۰-اگر من در کاری موفق نشوم بدین معنی است که انسانی شکست خورده هستم.
						۶۵۳	۸-اگر فردی از دیگران کمک بخواهد نشانه ضعف اوست.
						۶۴۴	۱۳-اگر کسی با عقیده من موافق نباشد این کار او احتمالا بدان معنی است که مرا دوست ندارند.
						۶۰۷	۱۴-اگر در قسمتی از کارم شکست بخورم به همان بدی است که کاملا شکست خورده باشم.
					۳۹۶	۴۸۵	۲۶-اگر من از کسی سوال کنم این امر باعث می شود که حقیر و بی ارزش به نظر بیایم.
					۶۹۷		۳۳-بهرتر آنست که شما از منافع خود صرف نظر کنید تا دیگران از شما خوششان بیاید.
					۶۴۱		۳۴-خوشبختی من بیشتر به دیگران بستگی دارد تا به خودم.
					۵۹۳		۳۶-اگر آدم از مشکلات فرار کند مشکلات نیز معمولا از او می گریزند.
					۴۷۶		۳۲-اگر دیگران شما را دوست نداشته باشند شما نمی توانید خوشبخت باشید.
				۷۵۵			۲۲-افرادی که نظرات و عقاید خوبی دارند با ارزش تر از کسانی هستند که ندارند.
				۶۹۰			۲۰-اگر من بالاترین معیارهای کارو موفقیت را برای خودم در نظر نگیرم احتمال دارد بعنوان فرد درجه دومی درآیم.
			۳۸۰	۶۷۸			۲۱-برای آنکه من فرد ارزشمندی باشم باید حداقل از یک لحاظ شخص واقعا برجسته ای باشم.
	۳۵۱			۴۹۰			۲۳-اگر من اشتباهی کنم باید ناراحت شوم.
۳۸۷				۴۲۸			۲۴-نظر شخصی من نسبت به خودم خیلی مهمتر از نظر دیگران درباره من است.
			۷۲۰				۳۸-طرز فکر و نظر افراد دیگر درباره من بسیار اهمیت دارد.
			۶۰۷				۳۹-دور ماندن از افراد دیگر خواه ناخواه موجب غمگینی و بدبختی می شود.
			۵۷۳				۱۹-ارزش من بعنوان یک فرد تا حد زیادی بستگی به آن دارد که دیگران درباره من چگونه فکر می کنند.
		۶۶۹					۲۸-اگر کسی را نداشته باشیکه به او تکیه کنی حتما نمی توان شاد و خوشحال باشی.
		۶۶۲					۲۷-بسیار وحشتناک است که آدم مورد تایید کسانی که برایش مهم هستند قرار نگیرد.
		۴۴۹			۳۵۵		۱۶-اگر کسی که من دوستش دارم مرا دوست نداشته باشد دیگر به هیچ دردی نمیخورم.
		۳۷۴			۳۴۹		۳۱-من نمی توانم به دیگران اعتماد کنم چون ممکن است آنها در حق من بی رحمی کنند.

۳- اگر من مرتکب یک اشتباه شوم احتمالا مردم ارزش کمتری برایم قائل خواهند شد.						۸۰۰
۴- اگر من همیشه موفق نباشم مردم به من احترام نخواهند گذاشت.						۷۰۶
۱- آدم نمی تواند خوشبخت باشد مگر اینکه خوش قیافه، باهوش، ثروتمند و خلاق باشد.						۳۹۳
۶- آدم می تواند بدون داشتن استعداد خاصی هم مورد احترام دیگران قرار گیرد.						۶۶۷
۷- من حتی اگر خیلی از چیزهای خوب زندگی را از دست بدهم باز هم می توانم شاد و خوشحال باشم.						۶۵۱

۲- همسانی درونی مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-40) چگونه است؟

برای محاسبه همسانی درونی در مرحله مقدماتی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برابر $0/839$ می باشد و اعتبار زیر مقیاس های این پرسشنامه به ترتیب، کمالگرایی در زمینه نگاه دیگران ($\alpha=0/809$)، ارزشمندی خود از نگاه دیگران ($\alpha=0/700$)، کمالگرایی در زمینه معیارهای شخصی ($\alpha=0/665$)، وابستگی به نظر دیگران ($\alpha=0/631$)، وابستگی افراطی به دیگران ($\alpha=0/607$)، تلاش برای عالی بودن در نگاه دیگران ($\alpha=0/528$) و عدم کمال گرایی ($\alpha=0/336$) بدست آمد.

جدول ۳. همسانی درونی کل مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-40)

مقدار آلفای کرونباخ	تعداد سوالات
$0/839$	۴۰

بنابراین همسانی درونی مقیاس نگرش ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) که ما در ایران بدین صورت محاسبه کردیم بالاتر از همسانی درونی $\alpha=0/81$ مقیاس (DAS-9) توسط کایا، چان، بریکهام، آلن، ساری، شانل و توپال^{۲۱} (2019) و نیز بالاتر از همسانی درونی $\alpha=0/83$ مقیاس (DAS-40) توسط باتماز و اوزدل^{۲۲} (2016) و همچنین بالاتر از همسانی درونی $\alpha=0/744$ مقیاس (DAS-C) توسط نیکبخت و همکاران (1391) می باشد.

جدول ۴. همسانی درونی ۷ عامل بدست آمده

عامل	آلفای کرونباخ	تعداد سوالات
۱	$0/809$	۶
۲	$0/70$	۵
۳	$0/665$	۴
۴	$0/631$	۴
۵	$0/607$	۴
۶	$0/528$	۴
۷	$0/336$	۳

۳- آیا بین مقیاس نگرش های ناکارآمد ویسمن و بک^{۲۶} (DAS-40) و خرده مقیاس های آن و کمال گرایی هیل^{۲۷} و خرده مقیاس هایش رابطه وجود دارد؟

برای بررسی رابطه بین خرده مقیاس های نگرش ناکارآمد ویسمن و بک (DAS-40) و خرده مقیاس های کمالگرایی هیل از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نشان داد بین مؤلفه کمالگرایی در زمینه نگاه دیگران و مؤلفه حساسیت بین فردی رابطه وجود دارد ($r=-0/425, P<0/01$). بین مؤلفه ارزشمندی از نگاه دیگران و حساسیت بین فردی در سطح ($r=-0/353, P<0/01$)، رابطه معنادار وجود دارد. بین مؤلفه کمال گرایی در زمینه معیارهای شخصی و حساسیت بین فردی در سطح ($r=-0/278, P<0/01$) رابطه معناداری وجود دارد. بین مؤلفه وابستگی به نظر دیگران و حساسیت بین فردی در سطح اطمینان ($r=-0/349, P<0/01$) رابطه معنادار وجود دارد. بین مؤلفه وابستگی افراطی به دیگران و حساسیت بین فردی در سطح اطمینان ($r=-0/463, P<0/01$) رابطه معناداری وجود دارد. بین خرده مقیاس تلاش برای عالی بودن در نگاه دیگران و حساسیت بین فردی رابطه معنادار وجود دارد ($r=-0/348, P<0/01$) و رابطه بین خرده مقیاس عدم کمال گرایی و حساسیت بین فردی در سطح اطمینان ($r=-0/228, P<0/01$) معنادار می باشد.

بنابراین یافته های مطالعه حاضر نشان می دهد مقیاس نگرش ناکارآمد (DAS-40) دارای کیفیت روانسنجی مطلوبی جهت بررسی نگرش های ناکارآمد در نمونه های ایرانی می باشد. تحلیل عوامل این مقیاس نیز، ساختار ۷ عاملی را مناسب دانسته است.

جدول ۵. ضریب همبستگی بین خرده مقیاس های نگرش ناکارآمد ویسمن و بک و خرده مقیاس های کمالگرایی هیل

استانداردهای بالا برای دیگران	هدفمندی	ادراک فشار از طرف والدین	نظم و سازماندهی	تلاش برای عالی بودن	حساسیت بین فردی		
-۰.۰۶۳	-۰.۰۶۳	-۰.۰۶۳	-۰.۰۶۳	-۰.۰۶۳	-۰.۴۵۲(**)	ضریب همبستگی پیرسون	کمالگرایی در زمینه نگاه دیگران
۰.۱۶	۰.۱۶	۰.۱۶	۰.۱۶	۰.۱۶	۰	سطح معناداری	
-۰.۰۲۵	-۰.۰۲۵	-۰.۰۲۵	-۰.۰۲۵	-۰.۰۲۵	-۰.۳۵۳(**)	ضریب همبستگی پیرسون	ارزشمندی خود از نگاه دیگران
۰.۵۸۱	۰.۵۸۱	۰.۵۸۱	۰.۵۸۱	۰.۵۸۱	۰	سطح معناداری	
-۰.۳۰۲(**)	-۰.۳۰۲(**)	-۰.۳۰۲(**)	-۰.۳۰۲(**)	-۰.۳۰۲(**)	-۰.۲۷۸(**)	ضریب همبستگی پیرسون	کمالگرایی در زمینه معیارهای شخصی
۰	۰	۰	۰	۰	۰	سطح معناداری	
-۰.۱۶۱(**)	-۰.۱۶۱(**)	-۰.۱۶۱(**)	-۰.۱۶۱(**)	-۰.۱۶۱(**)	-۰.۳۴۹(**)	ضریب همبستگی پیرسون	وابستگی به نظر دیگران
۰	۰	۰	۰	۰	۰	سطح معناداری	
-۰.۱۲۰(**)	-۰.۱۲۰(**)	-۰.۱۲۰(**)	-۰.۱۲۰(**)	-۰.۱۲۰(**)	-۰.۴۶۳(**)	ضریب همبستگی	وابستگی افراطی به

۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰.۰۰۷	۰	پیرسون سطح معناداری	دیگران
-۰.۱۹۲(**)	-۰.۱۹۲(**)	-۰.۱۹۲(**)	-۰.۱۹۲(**)	-۰.۱۹۲(**)	-۰.۳۴۸(**)	ضریب همبستگی	تلاش برای عالی بودن از نگاه دیگران
۰	۰	۰	۰	۰	۰	پیرسون سطح معناداری	
۰.۰۲۱	۰.۰۲۱	۰.۰۲۱	۰.۰۲۱	۰.۰۲۱	-۰.۲۲۸(**)	ضریب همبستگی	عدم کمالگرایی
۰.۶۳۹	۰.۶۳۹	۰.۶۳۹	۰.۶۳۹	۰.۶۳۹	۰	پیرسون سطح معناداری	

منابع

- ابراهیمی، ا. موسوی، س. غ. (۱۳۹۱). ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد (DAS-26) در بیماران مبتلا به اختلالات خلقی. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی / یلام*. شماره ۵، دوره ۲۱، ۲۸-۲۰.
- نیکبخت، ن. ابراهیمی، ا. خیرآبادی، غ. ر. آرمان، س. (۱۳۹۱). ویژگی های روانسنجی نگرش های ناکارآمد کودکان (DAS-C): تبیین عوامل مربوط به افسردگی کودکان. *دانشگاه علوم پزشکی اصفهان*.
- Batmaz, S, Ozdel, K. (2016). psychometric properties of the Revised and Abbreviated form of the Turkish version of the Dysfunctional Attitude Scale. 118(1), 180-198.
- Chioqueta , A. Stiles, T. (2004). Psychometric properties of the Norwegian version of the Dysfunctional Attitude Scale (form A). *Cognit Behav Therap*. 33 (2), 83-86.
- Dysfunctional Attitudes Scale Form A (DAS-A) in a community sample. *Int J Psychiatry Med*. 38(2), 52-141.
- Kaya, C. Chan, F. Brikham, D. Allen, M. Sari, E. Sanal, M. Topal, T. (2019). Investigating the measurement structure of the Turkish version of the Dysfunctional Attitudes Scale-9.
- Kube, T. Rief, W. Glombiewski, J. A. (2017). On the maintenance of expectations in major depression investigating a neglected phenomenon. *Frontiers in Psychology*. 8(1), 7-1.
- Meiser, S. Esser, G. (2017). How are Dysfunctional Attitudes? A threshold model of Dysfunctional Attitudes and depressive symptoms in children and adolescents. *cognitive therapy and research*. 41, 730-744.
- Qin, X. Sun, J. Wang, M. Lu, X. Dong, Q. Zhang, L. Zhao, F. (2020). Gender Differences in Dysfunctional Attitudes in Major Depressive Disorder. *Frontiers in Psychiatry*. 11(1), 8-1.
- Rogers, G. Park, J. Essex, M. Klein, M. Silva, S. Hoyle, R. Curry, J. Feeny, N. Kennard, B. Keratochvil, C. Pathak, S. Reinecke, M. Rosenberg, D. Weller, E. March, J. (2009). The Dysfunctional Attitudes Scale: Psychometric properties in depressed adolescent. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*. 6. 781-789.
- Stober, J. (2018). Perfectionism and the experience of pride. shame and guilt: Comparing healthy perfectionism. unhealthy perfectionism. and no perfectionism.
- Weich, S. Churchill, R. Lewis, G. (2003). Dysfunctional attitudes and the common mental disorders in primary care. *Journal of Affective Disorders*. 75(3), 269-278.

- Weissman, A. N. Beck, A. T. (1978). Development and validation of the Dysfunctional Attitude Scale: A preliminary investigation. *Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association. Canada.*
- Wong, K. S. Lau, Y. (2020). The reliability and validity of the Chinese version of the *current psychology*. 144-019.